

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

CUMHURİYET DÖNEMİNİN İKİ MEDENÎ KANUNUNDA TÜRK KADINININ STATÜSÜ

Yrd. Doç. Dr. Huriye Reyhan DEMİRCİOĞLU [□]

Türk hukuk devriminin sembolü, 743 sayılı Türk Kanunu Medenîsidir. Cumhuriyet döneminin ilk Medeni Kanunu olan bu Kanunla dinî nikâhtan medenî nikâha geçiş, küçük yaştaki evliliklerin önlenmesi, çok eşliliğin terkedilmesi, boşanma ve miras hukukunda kadın-erkek eşitliğinin sağlanması gibi, hayatî konularda önemli mesafeler kat edilmiştir. Bununla birlikte, 1900'lü yılların başında, batı toplumlarında dahi hâkim olan kadının ve erkeğin ev içinde ve dışında, farklı/değişmez rollere sahip oldukları ön kabulünün modern toplumlarda geçerliliğini yitirmesi, Medeni Kanunlarda bu yönde değişiklikler yapılmasına yol açmıştır. Ülkemizde de, Türk Kanunu Medenîsinin yenilenmesi fikri, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 01.01.2002 tarihinde yürürlüğe girmesiyle sonuçlanmıştır. Bu Kanun'un hareket noktası, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması olmuştur. *AMAÇ*: Bu veriler doğrultusunda tebliğimizin amacı, Cumhuriyet döneminin Medenî Kanunlarını kadının statüsü açısından mukayeseli biçimde ele almaktır. Bu amaçla; evlilik yaşı, ev reisiği statüsü, ortak konutun seçimi, birliğin temsili, ortak giderlere katılma, iş/meslek seçimi, diğer eşin rızasına bağlanmış hukukî işlemler, mal rejimi gibi konularda değerlendirmeler yapılmıştır.

YÖNTEM: Söz konusu değerlendirmeler yapılırken, yasa metninin yanı sıra, uygulamada ortaya çıkan aksaklıklar, söz konusu meselelere ilişkin yargı kararları, özellikle, 743 sayılı Kanun döneminde Anayasa Mahkemesi'nin verdiği bazı kararlara değinilmiştir. *SONUÇ*: Böylece Türk kadınının Cumhuriyet sonrası medeni hakları, iki Kanun açısından ele alınarak; küçük yaşta evlilikler, evlenen/boşanan kadının soyadı, yasal mal rejiminin uygulamada aksayan yönleri gibi güncel bazı meselelere ilişkin tartışma zemini hazırlanmıştır.

[□] Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, huriyereyhan@gazi.edu.tr